

LEZINGEN EN VOORDRACHTEN

ALGEMEEN

Wiemer, drs. R.

Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie. Expert meeting Universiteit Utrecht en Nationaal Archief. Utrecht, 30 januari.

Kuipers, prof. dr. M.C.

Dutch Designs for Heritage Preservation. Voordracht in kader Gemeenschappelijk Cultureel Erfgoed-missie Nederland-Rusland. Rutgersmuseum Krasnaya Gorka/Kemerovo, Siberië, 14 november.

Kusters, mr. drs. L.E.L.

Uitgangspunten van Modernisering Monumentenzorg. Discussiebijeenkomst over Modernisering Monumentenzorg. Middelburg, 22 mei.

Contouren van een gemoderniseerd monumentenstelsel. Informatiebijeenkomst over Modernisering Monumentenzorg. Amsterdam, 30 september.

Lange, dr. G.

Wrap up van de Digitaal Erfgoed-conferentie. Erfgoed Nederland, 9-10 december.

Visser, ir. S.H.

De vermaatschappelijking van Staatsbosbeheer. Managementconferentie Staatsbosbeheer. Doorn, 27 oktober.

ARCHEOLOGIE

Bazelmans, prof. dr. J.

De bevolkingsontwikkeling van Nederland in de voor- en vroegste geschiedenis. Aanbieding 'Archeologie van een deltastad: Opgravingen in de binnenstad van Dordrecht.' Stadhuis van Dordrecht, Dordrecht, 14 februari.

Dankwoord. Bij ontvangst themanummer Westerheem over Archeologie en DNA. Westerheem, Leiden, 22 februari.

Voorzitter en inleider workshop: *Invisible landscapes, past societies and present identities. Protecting and development of the Dutch archaeological-historical landscape: The European dimension*. Interactive BBO-symposium. Lunteren, 20-23 mei.

Dankwoord. Bij aanbieding van K.F. Gildemacher, 2008: Terpen en terpnamen. Fryske Akademy, Leeuwarden, 12 september.

Voorzitter en inleider sessie infrastructuur, 40ste Reuwendagen Rijswijk, Rijswijk, 14 november.

Bruijn, mr. G.H. de

Archeologie Zuid-Holland: Dat zit goed! Toch? Aanbieding provinciale toolkit voor gemeentelijk monumentenbeleid. Rijksmuseum voor Oudheden, Leiden, 24 januari.

Archeologie en de wet: De wet in de praktijk. Symposium over kansen en risico's van archeologisch vooronderzoek van Deltares Instituut. Deltares instituut, Delft, 21 mei.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Wet- en regelgevingcursus van Erfgoed Nederland. Amersfoort, 3 en 12 juni.

Archeologie in beweging! Monumentenwet, koers en prioriteiten. Congres SIKB. Provinciehuis, Den Bosch, 25 september.

Kennistrject Malta lokaal. Kennistrject Malta lokaal van Vereniging Stadswerk. Nijmegen, 21 oktober.

Deeben, J.

De indicatieve Kaart van Archeologische Waarden: Derde Generatie. Studenten Universiteit van Leiden, Leiden, 20 februari.

Huisman, dr. ir. D.J.

Occurrence of Middle-Paleolithic artifacts in the SE Netherlands. Nederlands Aardwetenschappelijk congres. Veldhoven, 19 maart.

Using micromorphology to assess the suitability of the burial environment for in situ protection. Workshop Micromorfologie. Frankfurt, 4 april.

Using micromorphology to assess the suitability of the burial environment for in situ protection. NWO-BBO congres. Lunteren, 21 mei.

Het Romeinse graf van Bocholtz: Een kaleidoscoop in brons. Jubileumbijeenkomst Studiekern corrosie. 28 mei.

Towards conservation of archaeological sites in the Netherlands. Seminar Universiteit Stirling, Stirling, 10 november.

Jansma, prof. dr. E.

Schatten van het Domplein. kick-off bijeenkomst (congres) van het onderzoeksproject 'Reconstructing Early Medieval Utrecht: New Approaches'. Universiteit Utrecht, Faculteiten der Geo- en Geesteswetenschappen, Utrecht, 14 februari.

Verhalen van hout. Allard Piersson Lecture 2008. Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Geesteswetenschappen, Amsterdam, 6 maart.

Reading ship wrecks: Endochronology and the study of Roman barges. Keynote lecture Theoretical Roman Archaeology Conference (TRAC) 2008. Amsterdam, 4 april.

Sprekend hout. Voor de stichting Vrienden van het museum Boymans-van Beuningen. Rotterdam, 22 mei.

Digital Collaboratory for Cultural-Historical Dendrochronology in the Low Countries. International congres Eurodendro 2008: The long history of wood utilization. Hallstatt, Oostenrijk, 28 mei.

Verhalen van hout: Dendrochronologie op het grensvlak van disciplines. Oratie ter aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar Dendrochronologie en Paleo-ecologie van het Quartair aan Universiteit Utrecht, departement Aardwetenschappen, Faculteit der Geowetenschappen. Utrecht, 11 september.

Oud hout uit Utrecht. Geohuislezing Faculteit der Geowetenschappen, Universiteit Utrecht. 16 september.

Tree-ring research and the cultural heritage. Institute for Paleo-environments and Paleoclimate Utrecht (IPPU): IPPU lezing. Utrecht, 16 september.

Kort, drs. J.W. de

Een 10e-eeuwse ontginningsboerderij in Maasdijk: Archeologisch onderzoek in de polder Honderdland. NVVA-lezing. Delft, 29 februari.

Het kanaal van Corbulo, onderzoek naar een Romeins kanaal. Symposium Forum Hadriani: Romeinse stad achter de Limes. Voorburg, 19 april.

Paijmans, dr. H.

Extraction of numeric data from multilingual archeological papers. Conference on Virtual systems and Multimedia. Cyprus, 19-26 oktober.

Lange, dr. G.

Crushing Coins for Classification. EVA Conference. Wenen, 26-28 augustus.

Lauwerier, dr. R.C.G.M.

Archaeo(zoo)logy and taxonomy. Workshop users of taxonomic information. European Distributed Institute of Taxonomy, Carvoeiro, Portugal, 23 januari.

Chair en discussie sessie *Birds and the provision of food as well as indicators of status.*
6th Meeting of the Bird Working Group (BWG) of the International Council for Archaeozoology (ICAZ). Groningen, 27 augustus.

Archaeozoology and the organisation of archaeology in the Netherlands – academic, governmental, commercial. International Committee meeting of the International Council for Archaeozoology. Visegrád, Hongarije, 31 september.

Mens en dier - een brochure. 38ste Reuvensdagen. Rijswijk, 14 november.

Programma Voorraad Archeologie – bevindingen en resultaten. Afsluiting ROB themaprogramma's. Amersfoort, 25 november.

Os, dr. B.J.H. van

Metalen in de Bouwvoor. Studiekern corrosie. 28 mei.

Roman glass in the low countries: Provenance of raw materials of colourless glass as revealed by lead and strontium isotopes and major and trace elemental variation. 37ste international symposium on archaeometry. Siena, mei.

Peeters, dr. J.H.M.

Jagers-verzamelaars en vroege landbouwers in de polders: Met kleine en grote stappen door tijd en ruimte. Steentijdtag. Leiden, 31 januari.

NSPRMF issues on hunter-gatherers after the Last Glacial Maximum: A survey of Dutch research and introduction to themes and issues. Expert Meeting Towards a North Sea Prehistory Research and Management Framework. Amersfoort, 13-14 maart.

Prehistorische landschappen in de Noordzee: Van Neandertalers tot neolithische bijlen en het belang van de Noordzee voor het onderzoek naar prehistorisch landschapsgebruik in NW-Europa. 11e Glavimans Symposium. Amersfoort, 30 mei.

A research and management framework for submerged prehistoric landscapes in the North Sea basin: Third International Conference on Underwater Archaeology (IKUWA3). Londen, 11 juli.

Forager landscape dynamics: Exploring the behavioural significance of spatio-temporal patterns in the Mesolithic record of the northern Netherlands. Annual Meeting of the European Association of Archaeologists. Valletta, 19 september.

Flint technology of the early Swifterbant Culture at Hoge Vaart-A27 (Almere, Netherlands): General aspects and some thoughts on technological dynamics. International Workshop on Flint Technology between 5000 BC and 3400 BC in NW-Europe. Groningen, 29 november.

Rensink, dr. E.M.J.

Vroege Prehistorie. Colloquium RACM. Zeist, 28 februari.

Van Lascaux tot Eysereheide: Moderne jagers uit het Magdalénien in Limburg, ruim 14.000 jaar geleden. Limburgs Museum, Venlo, 23 mei.

Archeologie en beekdalen. Kennismarkt en afronding van RACM themaprogramma. Garderen, 7 november.

Theunissen, dr. E.M.

Parels der Brabantse archeologie. Lezing voor amateur-archeologen, verenigd in het Oude Slot Veldhoven. Veldhoven, 15 januari.

Dynamische Bronstijdsamenlevingen in Nederland. Inleiding op voordrachten in het kader van de Nationale Onderzoeksagenda Archeologie. Amersfoort, 17 januari.

Erfgoedzorg in een hazelnootdop. Colloquium RACM. Zeist, 28 februari.

The use of a cone penetrating device on Dutch barrows. Internationaal congres 'Gräberlandschaften der Bronzezeit'. Herne, Duitsland, 15-18 oktober.

Parels uit het Brabantse verleden. Heemkundekring 'De Driehornick'. Nuenen, 20 november.

Tilburg, drs. B.A. van

Het skelet van de Lutina. DNA Congres. Leids Universitair Medisch Centrum, Leiden, 22 februari.

Kraak de code. De Wetenseweek. RACM Lelystad, 8 oktober.

DNA-onderzoek aan menselijk materiaal. Oktober kennismaand. 15 oktober.

Vos, drs. A.D.

Het 16^e-eeuwse scheepswrak bij Ritthem in de Westerschelde, belang en bedreigingen. Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland. MuZEEum Vlissingen, 9 juni.

CULTUURLANDSCHAP

Abrahamse, drs. J.E.

De Amersfoortseweg: Via Appia op de Utrechtse Heuvelrug. Reuwendagen. Rijkswijk, 14 november.

Baas, drs. H.G.

Het Nederlandse landschap, een historisch-geografisch perspectief. Informatiemiddag cultuurlandschappen van provinciaal steunpunt monumentenzorg en archeologie Zuid-Holland. 25 maart.

The sustainability of the local landscape in the Netherlands. The Permanent European Conference for the Study of the Rural Landscape (PECSRL). Lissabon en Óbidos, 1-5 september.

Het historisch cultuurlandschap in balans? Historisch-geografische Vereniging Utrecht (HGVU). 9 december.

Groenewoudt, dr. B.J.

Per sivism ad Stenere. Symposium 'Het landschap gevormd en omgevormd van prehistorie tot middeleeuwen.' Drentse Prehistorische Vereniging. Assen, 1 november.

Comment on: The Origin and Formation of an Industrial Landscape –The Ancient Quarry and Mining District between the Eifel and the Rhine (by Holger Schaaff and Angelika Hunold). Congres 'The protection and development of the Dutch Archaeological-historical landscape: The European dimension.' Lunteren, 20-23 mei.

De historische gelaagdheid van het Achterhoekse landschap. Vereniging van Kleine Kernen (VKK) Gelderland. Zelhem, 25 november.

Changing identities, hidden opportunities. Some results of the interdisciplinary Eastern Netherlands Project. Congres 'People & Place: Landscape and Identity Through Time.' Chichester, 13-14 september.

Kosian, drs. M.C.

geGIS bestek: Nederlandse zeekaarten in GIS. Glavimans Symposium. Amersfoort, 30 mei.

GISing dead-reckoning: historic maritime maps in GIS. Archäologie und Computer, Kulturelles Erbe und Neue Technologien 13. Wenen, 3-5 november.

Handling intangible data, reconstructing old landscapes by toponyms. Archäologie und Computer, Kulturelles Erbe und Neue Technologien 13. Wenen. 3-5 november.

Ruiter, ing. K. de

Het open vizier van de es. Presentatie van rapport J. van Doesburg (red.), Essen in zicht, essen en plaggendecken in Nederland: Onderzoek en beleid. Soest, 18 februari.

Kansen voor Kanalen. Hiswa. Amsterdam, 6 maart.

Samen werken aan het verhaal. Presentatie Cultuurhistorische routes in Nederland: Winterswijk. 14 maart.

Dutch Heritage. European Heritage Heads Forum. Kopenhagen, 28 mei.

Heritage Counts. BBO. Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen. Amsterdam, 23 mei.

The Dutch connection. CIE-dag Zuid-Africa. Broederkerk Zeist, 5 juni.

Brede kijk op de buitenplaats. 35 jaar Stichting tot Behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen (PHB). Kasteel Keppel, Laag-Keppel 14 juni.

Beschermd gezicht Steyl. Aanwijzingsbijeenkomst beschermd gezicht Kloosterdorp Steyl. Missiehuis, Steyl, 18 juni.

Spek, prof. dr. ir. Th.

Digitalisering van het historische kadaster van 1832 in het Nationaal Landschap Drentsche Aa. Studiedag Nationaal Landschap Drentsche Aa. Assen, 24 januari.

Veldnamen in het Nationaal Landschap Drentsche Aa. Lezingenreeks Staatsbosbeheer en IVN Drenthe. Smilde, 13 februari.

Historische ecologie en veldnamen. IVN. Zuidlaren, 2 maart.

Landschapsgeschiedenis: Tussen wetenschap en kunst. Studiedag Universiteit Utrecht, Afdeling Kunstgeschiedenis. Utrecht, 18 maart.

De landschapsbiografie als inspiratiebron. Jaaravond Landschap-Erfgoed Utrecht. Utrecht, 16 april.

Natuurbeheer, cultuurhistorie en ontwerp: Voorbeeldstudie De Strubben-Kniphorstbos. Perspresentatie boek De Strubben-Kniphorstbos. Schipborg, 25 april.

Landschapsgeschiedenis van het Noordenveld. Jubileumlezing IVN Drenthe. Roden, 16 mei.

European research agenda Cultural Landscapes. Presentatie ESF-COST meeting. Stockholm, 30 mei.

Kennisontwikkeling in de Nationale Landschappen. RACM-werkconferentie Radio Kootwijk, Triennale Apeldoorn. Kootwijk, 12 juni.

Historisch-ecologisch onderzoek in het Nationaal Landschap Drentsche Aa. BIAX-symposium. Amsterdam, 26 augustus.

Oude verhalen, nieuwe betekenissen: De biografie van het landschap als inspiratiebron voor het natuurbeheer. RACM-Probos studiemiddag voor terreinbeheerders. Kasteel Hernen, 23 september.

Essen in Zuidoost-Drenthe. Historische Vereniging Zuidoost-Drenthe en Gemeente Emmen. Emmen, 28 september.

Themaprogramma Landschap RACM: Opbouw en resultaten. Presentatie RACM Kennismarkt. Garderen, 7 november.

Visser, ir. S.H.

De C van de RACM: Dilemma's en mogelijkheden. Historisch Geografische Kring Utrecht. Utrecht, 15 januari.

Thuiszorg: Werken aan het landschap. Staatsbosbeheer. Driebergen, 11 februari.

Landschap als levensvoorwaarde. Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland. Kortgene, 11 juni.

Weerts, dr. H.G.T.

Aardkundige waarden van de Zeeuwse bodem. Dag van de Zeeuwse bodem. Middelburg, 26 november.

Rapid delta-formation by the Rhine after combined human and storm surge induced Mediaeval land loss. Belfast, 22-25 juni.

Rapid delta-formation by the Rhine after medieval river dike-failure. 33rd International Geological Congress. Oslo, 6-14 augustus 6-14.

Geology and cultural landscape in The Netherlands. 33rd International Geological Congress. Oslo, 6-14 augustus.

Integrating the concepts of lithostratigraphy and lithofacies in applied geological mapping. 33rd International Geological Congress. Oslo, 6-14 augustus.

MONUMENTEN

Bazelmans, prof. dr. J.

De ambitie van de RACM op het gebied van de kwaliteitszorg in de gebouwde monumentenzorg. Jaarbijeenkomst Vereniging Architecten werkzaam in de Restauratie. Hilversum, 13 maart.

Object and Craft in the Dutch Conservation of Windmills. Appraisal and Critique. 4de Ename colloquium (*Between objects and ideas*). Gent, 26-28 maart.

Nieuwe vormen van kennisvorming en –deling in de gebouwde monumentenzorg. Opening Reliwiki, Stichting Jaar van het Religieus erfgoed. Arnhem, 9 juni.

De boerderij: Ons belangrijkste monument. Uitreiking beschikkingen Rrwr. Amsterdam, 13 juni.

De molen en het Nederlandse cultuurlandschap. Uitreiking beschikkingen Rrwr, Zeist, 30 juni.

Het behoud van de Nederlandse molen: Trends en ontwikkelingen. Stichting Werelderfgoed Kinderdijk, bij start restauratie Kinderdijk door minister Plasterk. Kinderdijk, 9 september.

Naar een nieuw molenbeleid. Contactdag Vereniging Hollandse Molen. Arnhem, 21 november.

Blom, drs. A.M.

Monumentenzorg en Volkshuisvesting. Aedes-bijeenkomst. Industriegebouw Goudsesingel, Rotterdam, 28 januari.

Verdunnen of verdichten: Het naoorlogs erfgoed. Architectuur.nl congres. Agora, Lelystad, 11 november.

Groningen, dr. C.L.

Hoe groen is de Lustwarande? Groei en Bloei. Zeist, 15 januari.

De buitenplaatscultuur op de Stichtse Lustwarande en in het Langbroekerwetering-gebied. Universiteit Utrecht, 12 maart.

Beerschoten en Vollenhoven in de 19de eeuw. Het Utrechts Landschap. Beerschoten, De Bilt, 24 april.

De ontwikkeling van het park van Twickel. Petzoldsymposium. Osnabruck, 16 mei.

Buitenplaatsen in Utrecht. Utrechtse Kastelenstichting. 20 september.

Het gasthuis te Rheden. Historische vereniging Rhenen. 4 oktober.

Het verlangen naar buiten. Presentatie gelijknamig boek Marcel van Ool. Staatsbosbeheer, Direbergen, 23 oktober.

Landschap en Kunst. Symposium Dienst Landelijk Gebied. Schokland, 14 november.

Hermans, ir. D.B.M.

Stalen ramen: Rijp voor de sloop. TNO-NVMz-Studiedag Jonge Monumenten. Delft, 9 april.

The image of the castle. The perception of the castle in the light of Archaeological and Historical interpretation. Château Gaillard XXIV. Stirling, 31 augustus.

Steel windows: Ready for the scrap heap? Windows. International symposium for the preservation of Historic Windows. Budapest, 17 november.

Sustainable insulation of windows. (Im)possibilities. Colloque européen sur l'aménagement durable et patrimoines. Bordeaux, 5 december.

Het kasteel De Blauwe Toren te Gorinchem. Aedificium Forte. Utrecht, 12 december.

Hof, drs. J.C. van 't

Object and Craft in Dutch conservation of windmills: Appraisal and critique. 4th ename conference on intangible heritage. Gent, 28 maart.

Onderzoek naar kloosters in Nederland. Landelijke studiedag Nederlandse kloosterarchivarissen. St.-Agatha, 4 juni.

Over de vloer: Heeft de vloer een plaats? Jaarlijks symposium Onderzoek Instandhouding RACM. Den Haag, 10 oktober.

Hunen, ir. M. van

Roest zacht ijzeren bruggen. Studiemiddag Corrosiestudiegroep. Amersfoort, 28 mei.

Koldeweij, dr. E.F.

Kleurige Interieurs. Kleurhistorisch Platform. RACM, Zeist, 11 juni.

Wat er op de vloer omme-gaet: Een vogelvlucht over historische vloeren. Jaarlijks symposium Onderzoek Instandhouding RACM. Den Haag, 8 oktober.

De koepel van de buitenplaats Bellevue te Haarlem, 1801. Studiedag KNOB 'Abraham van der Hart'. Haarlem, 20 december.

Kooij, B.H.J.N.

Zonwering in monumenten. Bouwhistorisch Platform. Zeist, 15 oktober.

Kuipers, prof. dr. M.C.

Jong Erfgoed. Voordracht in kader Colloquium RACM. Amersfoort, 14 februari. Zeist, 19 mei.

Nieuw Erfgoed Erkend. Reflecties op de recente monumentenselectie. KNOB/R-MIT-werkconferentie Nieuw Erfgoed – Nieuwe Opgave? Technische Universiteit Delft, 24 oktober.

Stappers, ir., M.H.L.

Isoleren van monumenten: De keerzijde van de medaille. Energieprestaties en monumentale constructies. Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, Brussel, 28 november.

Bouwfysica en klimaatbeheersing in monumentale gebouwen. Colloquium RACM. Amersfoort, 17 januari.

Rrwr 2008 en het binnenklimaat. Studiedag College van Orgeladviseurs. RACM, Zeist, 9 september.

Ven, H.A.G. van de

Winds of change. Built heritage and sustainable development in the Netherlands. Colloque européen sur l'aménagement durable et patrimoines. Bordeaux, 5 december.

Voorde, J. van de

Uitreiking subsidiebeschikkingen Rrwr voor de categoriën grootschalige restauraties, orgels en boerderijen, molens en overige. Vlissingen, 19 mei. Amsterdam, 13 juni. Zeist, 30 juni. Amsterdam, 1 juli.

Het spoor terug: Naoorlogse wijken van waarden. Bomenbuurt De Griffioen. Middelburg, 13 september.

Vos, drs. A.M.

Beperking adviesplicht. Provincie Fryslân en Hûs en Hiem. Leeuwarden, 3 juni.

Wit, mr. L.C. de

Monumentenwetgeving 'Lasten en Lusten'. Studiedag Het Kerkgebouw als religieus erfgoed. Faculteit Katholieke Theologie, Universiteit van Utrecht. 8 oktober.